

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 564. An & quales donationes liberis facere possint parentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

id dicitur naturalis ratio, quo ad fratres subit æquitas. Item permissum uxori sine consensu mariti tantas facere elemosynas, quantas ejusdem status & conditionis mulieres pro facultatum facultate & familiaritate facere confueverunt; cum in hoc casu sine ratione ei contradiceret maritus. Et ita tenent Navar. *de restit.* l. 3. c. 1. n. 160. Less. *l. c.* n. 85. Molin. Laym. *ll. cit.* Zoëf. *h. t. n.* 13. & hoc præcipue, ut Laym. Si bona in conjugio acquisita secundum morem regionis, vel pactum dotale sint communia. Nullam quoque fieri marito injuriam, si uxor sumptus, quos in sui ornatum vel honestam recreationem impendere poterat, propriam parsimoniam collectos impendat in largiores elemosynas, etiam marito invito, tradit ex Molin. Less. & aliis Laym. *l. c.* rectè tamen Confessarios monens, caveant in hujusmodi rebus majorem faminis tribuere licentiam, quam par est, sed potius accommodare voluntati maritorum. Sic quoque si liberalitatem alienandi sine consensu mariti alicubi prohibeat specialis consuetudo, hæc attendenda & servanda. Uti moribus Imperii inductum, ut ob defectum administrationis femina sine curatore donationem simplicem facere non possit, testatur Lauterb. *h. t.* §. 21. vel etiam jus speciale, uti Jure Saxonico uxorem sine consensu mariti planè donare non posse, testatur Struv. *l. c.* Quin etiam, si marito donare vellet, egeret illam curatore ad hoc specialiter constituto, asserit Muller. *l. c. lit. g.* Verùm de donatione inter virum & mulierem inferius l. 4. tit. 20. *de donatione inter virum & mulierem.* Qualiter mater donare possit filio, dicitur paulò post.

Quæst. 563. Quid circa donationes possit maritus.

Resp. Maritus tanquam bonorum administrator majorem facultatem habet ex communibus lucris suo arbitratu faciendi non tantam elemosynas, sed & absolutas donationes; quin & sumptus superfluos absque obligatione restituendi, si dos aliqua bona uxoris propria salva permaneant, ut tradit Laym. *cit. n. 6. in fine.* cum Petro Nav. *de restit.* l. 3. c. 1. n. 155. & alii. Nisi tamen ut monent bene hi AA. superflue donationes frequentiores magna que bonorum profusio & dilapidatio in manifestam uxoris cedat injuriam non sine presumptione fraudis. In quo casu maritus ejusve hæredes ad restitutionem uxori faciendam obligantur, vel ipsa per occultam compensationem sibi liberisque suis providere non prohibetur, si scandalum absit, prout docent Nav. *in man. c.* 17. n. 154. Pet. Nav. *l. c. n.* 114. Less. *l. c. n.* 85. Laym. *l. c.* multò magis id dicendum dicens, dum dos uxoris periclitari incipit.

Quæst. 564. An & quas donationes liberis facere possint parentes.

Resp. primò: Pater filio (idem est de filia) donare non potest, quamdiu hic est constitutus sub patria potestate. *l. 11. c. h. t. l. 25. c. de donat. inter vir. & uxor.* Stru. *in ff. h. t. ib. 7. lit. a.* Muller. *ibid.* cum communi. Debet enim inter donantem & donatarium esse distinctio, quæ in hoc casu non esset, sed pater donaret sibi ipsi. Muller. *l. c.* quidquid enim à patre accipit filius, spectat ad filii peculium profectitium, cujus pater dominus est. Et si autem talis donatio firma non sit, sed revocabilis, non est tamen sine omni utilitate; cum res donata & tradita filio, nec revocata, per emanci-

pationem, uti & per mortem patris confirmetur, statimque post eam irrevocabiliter transeat ad filium donatarium. *l. donationes, quas parent. c. de donat. inter vir. & uxor. l. 2. c. de inoffic. donat.* junctâ Gl. *V. administratio.* Nav. *in man. c.* 17. n. 145. Molin. *tr. 1. d. 243. & Tom. 2. d. 291.* Clar. §. *donatio. q. 8.* Laym. *l. c. n.* 12. Ac ita quidem confirmatur morte patris talis donatio, ut non solum valeat ex die mortis; sed etiam, ut retrotrahatur ad diem factæ donationis ad hunc effectum, ut filius non solum lucratur omnes fructus, sed etiam ut donatio non veniat in judicium familiaritatis eriscunde juxta *l. 18. c. famil. erisc.* Carpz. *p. 2. c. 16. def. 9. n. 2.* Muller. *l. c. lit. n.* Adeoque simplex donatio facta liberis in potestate patris constitutis conferenda non est in divisionem hereditatis post mortem patris; quia censetur ab eo ut præcipuum filio relictum. Arg. *l. penult. c. de collationibus.* & *ibi* Gl. communiter recepta. Covar. *in c. Raynald. de testam. §. 2. n. 13.* Laym. *l. c. n.* 13. nisi ut Idem, pater cum adhuc jus habebat revocandi, voluerit, ut conferatur.

2. Resp. secundò: Liberis emancipatis (quales de consuetudine Germaniæ habentur liberi juncti matrimonio, extra domum patris habitantes. Reiffent. *h. t. n.* 25.) pater validè donat; cum in his cessat ratio peculii profectitii. *L. cum bonis. c. h. t. l. 2. c. de inoff. donat.* Laym. *cit. n.* 12. *in fine.* qui tamen *n. 13.* cum Molin. *cit. d.* 243. & Fach. *in Tom. 2. controuv. l. 5. c. 81.* tradit, donata filio emancipato conferenda esse in divisionem hereditatis.

3. Resp. tertio; Donat tamen etiam pater validè filio non emancipato ratione studiorum vel opificis addiscendi, aut ad militiam Principisve palatium eunti, ad adipiscendum gradum, officium vel honorem seu dignitatem; quia sic donata spectant ad peculium filii castrense vel quasi castrense, in quo filius liberam habet dispositionem. Vsq. *de testam. c. 7. n.* 153. Clar. *cit. q. 8.* Nav. *l. c. n.* 159. Molin. *d. 239.* Laym. *l. c. n.* 14. Idem est de donatione facta ad nuptias, aut filiarum in dotem, ad ingressum in religionem, ad suscipiendos sacros Ordines, ad primitias, ad convivium doctorale habendum, ad redimendam captivitatem, solvendam multam ob delictum, ad honestam recreationem; eò quòd hæc spectent aliquo modo ad decentem sustentationem & alimenta, & suo modo debentur filio; modò tamen pater filio spontè & liberaliter donet; si enim aliquo modo coactè donet; ut quia ludo aliisque illicitis actionibus contraxit debita, pater in dubio censetur ea dare animo repetendi, aut in portionem hereditariam computandi. Nav. *in man. c.* 17. n. 164. Laym. *l. c. n.* 14. Idem dicens, si filius bona propria habet, nimirum adventitia vel castrensia, ut, si pater ea penes se habeat, nihilque exprimat, censetur ex iis suppeditare ad literarum studia; quia pater filio habenti propria bona nequidem alimenta præstare tenetur. Covar. *l. c. n.* 15. Sylv. *V. donatio. 2. q. 7.* Molin. *Tom. 1. tr. 2. d.* 238. Less. *l. 2. c. 18. du. 12.* Laym. *l. c. n.* 12. & 14. Item facta in remunerationem beneficii à filio collati in patrem ejusque benemeritorum. AA. *idem.* Quia ob talem causam data sunt quodammodo debita filio, & merito inter bona illius adventitia numerantur, quæ post mortem patris non conferuntur in divisionem hereditatis. Molin. *l. c. d.* 244. Covar. *in c. cum in officiis. de testam. n. 11.* Laym. *n. 14.* Circa quod tamen notat Muller. *cit. ib. 7. lit. p.* per benemeritum intelligi benemeritum maximè singulare, pro quo

quo quodammodo merces vel compensatio requiritur, ex quo extraneus, si id in aliquem contulisset, jus agendi & retinendi haberet. V. gr. si filius patrem eripuisse ex manibus latronum vel hostium, Unde non incongrue dicit. Hahn. *h. t. n. 4.* filium hoc casu pro extraneo haberi. Ac proinde ad hanc donationem remuneratorem, ut locum habeat, tria requiri; nimirum ut benemerita non sint obsequialia, sed artificialia, ut æquivalent rei donatæ, ut à filio probentur.

Resp. quarto: Mater (idem est de avia & avo materno) tam liberis emancipatis quam non emancipatis seu constitutis sub patria potestate valide potest donare, intellige, de bonis, de quibus aliàs donare potest; quia in ea cessat ratio prohibitionis, quæ est in patre; cum, ut dicitur §. 10. *Inst. de adopt. liberis* in sua potestate non habet & ita tenet. Gomez. *L. 2. resol. 4. in fine.* Molin. *Tom. 2. d. 291.* Lessi. *l. c. n. 90.* Laym. *l. c. n. 12. in fine.*

Quæst. 565. Quid circa donationes faciendas possint tutores, curatores, administratores, procuratores.

Resp. Tutores & curatores, etsi magnam habeant autoritatem & potestatem; hæc tamen eorum potestas purè administratoria facultatem donandi non involvit. *L. 28. §. fin. de pactis.* neque enim est ad perdendum (quale quid est donare, *L. 27. h. t.*) sed ad utilitatem suorum pupillorum & minorum procurandam. Unde de bonis, quæ administrant, donare non possunt; estque hæc ab illis facta donatio ipso jure nulla, *L. 22. §. 46. §. fin. ff. §. L. 16. c. eod. de administ. & peric. tutor.* nisi id specialiter iis concessum. *L. 7. ff. h. t.* Possunt tamen pro facultatibus & dignitate suorum pupillorum seu principalium facere donationes remuneratorias pro meritis & servitiis præstitis suis principalibus. *L. 12. §. 13. ff. de administ. tutor.* uti etiam aliàs, ubi suaderet eorum necessitas aut insignis utilitas. Lauterb. *h. t. §. 21.* citatis iisdem *LL.* & remittens ad Carpz. *t. 5. p. 2. c. 11. def. 48.* late de hoc agentem. Laym. *l. c. n. 8.* citatis Mol. Medin. Sa. Idem est de procuratoribus speciali ad hoc mandato destitutis ex eadem ratione. Arg. *L. 7. ff. h. t.* Item de administratoribus civitatum aliarumque communitarum. Muller. *h. t. cit. th. 7. tit. 9.* cum ei, cui competit administratio, quando prohibitum est donare, non censeatur prohibita donationes remuneratoriæ, modo sint commensurate meritis & obsequiis; cum talis donatio, utpote compensatio beneficii præcedentis, non sit propriè donatio. Laym. *l. c. n. 9. in fine.*

Quæst. 566. Quid circa donationes possint Prælati & Rectores ecclesiarum.

1. Resp. Episcopi aliique Prælati & Rectores, tam seculares quam regulares ecclesiarum, collegiorum, monasteriorum de bonis & redditibus eorum non possunt facere donationes merè liberalitatis in magna quantitate. Responso sic restricta est communis & certa, constatque ex *c. 2. h. t.* ubi etiam ratio hujus decisionis insinuat. Tametsi enim generalem & liberam administrationem bonorum & proventuum ecclesiasticorum habeant, ut eos, tum ad augmentum divini cultus, tum ad suam & capituli seu conventus sustentationem, aut etiam ad pauperes alendos fideliter erogent juxta *c. nulla. caus. 18. q. 2.* non possunt tamen simpliciter libere de iis disponere; cum non sint eorum domini; adeoque libera talis eorum donatio, utpote

rei alienæ, est nulla, à successore eorum aut etiam ab ipsis, quamdiu non sunt ab administratione amoti, revocanda, ut patet ex *c. si quis. de reb. eccles. non alien. junctâ Gl. v. prospexerint & v. alienata. & c. c. 2. & ibi Abb. n. 3. Pirh. h. t. n. 8. in fine.* cum communi. Pro declaratione tamen & limitatione responsonis servient sequentia.

Sermo itaque in *curato cap.* est primò de donationibus ex bonis & redditibus ecclesiarum, seu ad ipsas ecclesias pertinentibus. Nam si ipsi aliqua bona aut redditus separatos à cæteris ecclesiæ vel conventus redditibus, specialiter eorum mensæ & honestæ sustentationi deputatos habeant, posse illos ex iis indistinctè liberas donationes facere, extra controversiam est, notatque Laym. *h. t. n. 8. §. loc. mox citand. th. 109.* & dicitur de eo *tit. seq.* nisi tamen etiam tales donationes immodicæ cederent in damnum ecclesiæ; ut dum ea dilapidatis per illas profusas donationes bonis mensæ suæ, cogeretur de privativè ad se spectantibus redditibus ad eorum decentem sustentationem succurrere.

2. Secundò de donationibus magnis & immodicis. Nam prælatum, etiam regularem de ipsis bonis ecclesiæ suæ, quæ administrat, facere posse donationes modicas & moderatas (quales quamvis dicantur viri prudentis arbitrio, consideratis reddituum ecclesiæ abundantia & penuria, qualitate donantis & donatarii aliisque circumstantiis æstimari debet. Redoanus *tr. de reb. eccles. alien. q. 52. n. 77.* Laym. *in dis. can. de reb. eccl. alien. §. 8. de donat. th. 114.* Pirh. *h. t. n. 13. §. 14.* qui etiam *n. 15. in fine.* ex Molin. *d. 144. n. 20.* addit, quòd ut Prælatum censeatur mortaliter peccare, faciendo donationes liberales immodicas, esse respiciendum ad redditus beneficiales unius anni, ita ut v. gr. Episcopus, habeat annuè in redditibus decem millia, non censeatur immodicè donare, si donet 500.) etiam merè liberales, cum consensu capituli, vel etiam sine illo, pro ut fert consuetudo. Sumitur ex *c. 3. h. t. & ibi tradit Abb. n. 7. Barbof. num. 2.* Videturque id ipsum esse de consuetudine omnium ferè ecclesiarum, ut Pirh. *n. 14.* Spectareque ad liberam eorum administrationem, quæ etiam, ut idem, continet majorem aliquam quo ad hoc facultatem, quam administratio totorum. Quin & conferre videtur ad ecclesiæ utilitatem, dum per hujusmodi liberalitatis moderatæ demonstrationem non solum vitatur avaritiæ suspicio, sed etiam conservetur bona existimatio & hominum benevolentia. Laym. *Pirh. LL. cit.* Unde etiam posse Prælatum tales donationes modicas facere ex rebus mobilibus ecclesiæ, ubi non est talis consuetudo eas faciendi, Arg. *cit. c. 2. h. t.* cum *gl. ibidem. v. graves.* astruunt Imol. *in c. 3. h. t.* Rodoan. *l. cit. num. 61.* Pirh. *h. t. num. 14.* modo tamen per ejusmodi modicas donationes justo sæpius repetitas graviter non lædatur ecclesiæ, ut cum eadem *Gl. Reiffentl. h. t. n. 36.*

3. Tertio de donationibus, quæ nullo titulo aut causa, sed merè liberalitatis nituntur: nam potest Episcopus aliisque Prælati, etiam absque consensu Capituli & requisitis aliis solennitatibus, ex redditibus ecclesiæ facere donationes (etiam largas, modo non nimis profusas) non merè liberales, sed ob causam. V. gr. pietatis & misericordiæ, seu titulo elemosinæ; adeoque ex quadam necessitate & obligatione; cum etiam tutor ex tali causâ ex rebus pupilli donare possit. Suar. *Tom. 4. de Reliq. L. 2. c. 26. n. 12. §. 13.* Laym. *l. c. th. 111.* Pirh. *h. t. n. 9. Arg. c. 1. h. t.* Sic quoque potest Episcopus